

pretenties'), hij prees de Raad van Verzet ('aanvankelijk ietwat 'Indiaans' in zijn optreden, daarna sterk onder communistische invloed, heeft de RVV een reorganisatie ondergaan, waarna hij zich tot een belangrijke en uitnemende illegale groep ontwikkeld heeft'), hij karakteriseerde uitgebreid de meest verspreide illegale bladen waarbij hij *Vrij Nederland* en *Het Parool* als eerste noemde ('de verhouding *VN-Parool* is voortreffelijk en ook na de oorlog hopen zij – *VN* zal als weekblad, *Het Parool* als dagblad blijven verschijnen – nauw samen te werken'), hij prees *Trouw*, *De Waarheid* ('de communisten zijn . . . loyaal'), *Je Maintiendrai* en *De Geus* en hij noemde *Ons Volk* 'een mislukking', voorzover dit blad als 'populair bedoeld is.' Voor de OD had hij weinig goede woorden over: 'wordt geheel beheerst door een militaire mentaliteit . . . heeft zich met illegaal werk zelf nimmer ingelaten en in zekere zin goede krachten aan het werk onttrokken. Voorop is altijd de gedachte blijven staan dat de bevrijding een 'militaire dictatuur' zou inluiden en de OD heeft zich altijd gezien als de instantie die de *leiding* van het volk in handen zou hebben te nemen'; hij wees ook op de 'minderwaardige spionage ten opzichte van de Zwitserse documentenweg' welke in april was uitgekomen. Ook tegen het Vaderlands Comité had hij bezwaren, vooral tegen de leden van Schaik, voorman van de Rooms-Katholieke Staatspartij (deze was kort na van Heuven Goedharts vertrek uit Nederland door Kolfschoten vervangen), Reinink ('bij ons volk een volkomen onbekende') en van der Mandele ('is lid van de commissie-Woltersom die . . . op bevel der Duitsers een groot aantal fabrieken . . . heeft moeten doen sluiten').

Na dit overzicht gegeven te hebben, memoreerde van Heuven Goedhart de mislukking van de poging tot coördinatie der illegale groepen die in februari en maart ondernomen was door Bosch van Rosenthal. 'Ik stel er grote prijs op te verklaren', schreef hij, 'dat Bosch van Rosenthal geenszins zelf op de voorgrond wil treden . . ., dat hij de illegaliteit door zijn adviezen uitnemende diensten bewijst en van vrijwel alle groepen (ik moet de OD uit de aard der zaak uitzonderen) bijzondere hoogachting en vertrouwen geniet.' Hij bepleitte de vorming van een commissie aan welke van Londen uit opdracht gegeven zou worden, een 'Raad van Advies' der illegaliteit op te richten; hij zag die commissie graag bestaan uit vijf personen: Bosch (voorzitter), van Randwijk, prof. Rutgers (het was nog onbekend dat deze twee maanden tevoren bij zijn poging om naar Engeland over te steken in Duitse handen was gevallen), Frans Goedhart (de oprichter van *Het Parool*) en prof. mr. J. H. W. Verzijl (als hoogleraar te Utrecht ontslagen, medewerker van *Vrij Nederland*); 'deze samenstelling', schreef van Heuven Goedhart, 'waarborgt dat alle groepen